

MUHU VALLA 2014 .AASTA EELARVE SELETUSKIRI

1. ÜLDOSA

1.1. Üldised põhimõtted

Muhu valla 2014.a. eelarve koostamise õiguslikud alused on Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus, Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus (KOFs) , Muhu valla arengukava aastateks 2014-2020 ja selle lisa 1 Muhu valla tegevuskava 2014-2020.

KOFs-i alusel koostab eelarveprojekti vallavalitsus ning esitab selle volikogule hiljemalt 1.kuu enne uue eelarveaasta algust, s.o.hiljemalt 01.detsembriks. Muhu valla hallatavad asutused esitasid 10.novembriks vallavalitsusele oma nägemuse 2014.a. kavandavate tegevuste kohta ja allasutuse eelarveprojekti koos seletuskirjaga. Vallaeelarve projekt on koostatud lähtuvalt 2013.aastal koostatud Muhu valla eelarvestrateegiast aastateks 2014-2017, laekunud allasutuste eelarveprojektidest, 2013.a. vallaeelarve tegelikust täitmisest, Rahandusministeeriumi ja Eesti Panga majandusprognosidest, õigusaktidega kohalikule omavalitsusele ettenähtud ülesannete täitmise kohustusest ja Muhu valla kehtivatest lepingutest.

Eelarve struktuur koosneb põhitegevuse tuludest ja -kuludest, investeerimistegevust, finantseerimistegevusest ja likviidsete varade muutusest. Üldiseks põhimõtteks on ka see, et igapäevased vajadused vallaelu korraldamisel on kaetud laekuvate tulude (tulumaks, maamaks, tasandusfond, tulud valla majandustegevusest jms.tulud) arvelt, st. põhitegevuse tuleml on positiivne. KOFs §33 lõige 2 määratleb põhitegevuse tulemi, mis võib olla null või positiivne.

Vallavalitsuse põhimõtted eelarve koostamisel olid: majanduskulude üldine tõus üldjuhul kuni 2% arvestades võimalike erisuste ja möödapääsmatute teadaolevate majanduskuludega Palgafondi keskmine kasv kuni 7%, arvestades samas kaadri liikuvusega seotud muudatusi ja töötajate töökohustuste muutumisi. Lisaks arvestada tööohutuse ja tervishoiu nõudeid vastavalt läbiviidud kontrollide ja uuringute tulemustele.

1.2. Muud tegurid vallaeelarve kujundamisel

Majanduslangus on 2009 ja 2010.a. mõjutanud oluliselt kohalike omavalitsuste tulubaasi vähenemise suunas ent alates 2010.a. II poolaastast on toimunud majanduse aktiveerumine, mis on soodsat mõju avaldanud ka Muhu valla tulubaasile. Nii 2012 ja 2013.a. on jätkunud tulumaksu, kui eelarve suurima tuluartikli, laekumine kasvutempos.

Euroopa Komisjoni talvise majandusprognosi kohaselt jätkub Eestis majanduse elavnemine. Prognoosi kohaselt on SKP reaalkasv 2014. aastal Eestis 2,3 protsenti, 2015. aastal peaks majanduskasv suurenema 3,6 protsendini. Majanduskasvu kiirenemisele aitavad kaasa nii sise- kui ka välisnõudluse kasv.

2014. aastal langevad tarbijahinnad prognoosi kohaselt alla 2%, kuid 2015. aastaks on siiski jälle oodata inflatsiooni suurenemist 3 protsendini. Majanduskasv tõi eelnevatel aastatel kaasa tööjõunõudluse suurenemise, väheneb tööpuuduse määr. Muhu vallas oli 2011.a jaanuari seisuga 82 töötut, 2012.a.alguses 61 töötut, 2013.a. alguses 55 töötut, 2014.a jaanuaris aga 44 töötut.

2.PÕHITEGEVUSE TULUD 1 699 474 €.

Põhitegevuse tulud koosnevad maksutuludest, kaupade ja teenuste müügist laekuvatest tuludest, saadavatest toetustest ja muudest tegevustuludest.

Tabel 1. Põhitegevuse tulude võrdlus aastatel 2011-2014.

Nimetus	2011.tegelik	2012.tegelik	2013.eelarve	2014 eelarve
maksutulud	829 349	930 667	960 267	1 133 539
kaupade-teenuste müük	260 650	248 882	267 591	180 116
toetus põhitegevuseks	454 860	425 225	360 965	379 264
muud tegevustulud	6 055	4 315	7 062	6 555
Kokku	1 550 914	1 609 089	1 595 885	1 699 474

2.1 MAKSUTULUD: 1 133 539 € (moodustab 67% põhitegevuse tulust)

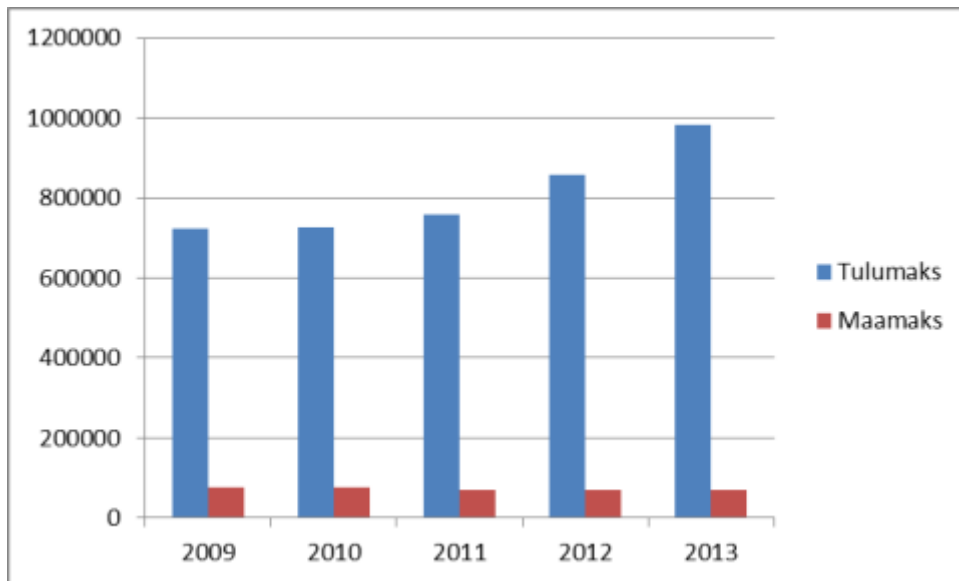
Maksutulust suurima tuluallika moodustab üksikisiku tulumaks ja on 2014.a. prognoositud **1 057 539 €** s.o. 7% suurem kui 2013.a. tegelik laekumine. 2013.aastal oli tulumaksu laekumine 15 % suurem kui 2012. Rahandusministeeriumi prognoosi järgi on KOV-idele laekuva tulumaksu kasv 2014. aastal 8%. 2014.a. on KOV-le laekuva tulumaksu määr 11,57

Maamaks Plaanitud laekumine **74 000 €**, arvestatud on maamaksu määrade muutmisega 2014.a. alguses.

Reklaamimaks **2 000 €**

Ülevaade põhilistest maksutuludest:

Aasta	Tulumaks	Maamaks
2009	723283	76037
2010	727845	75355
2011	756951	71114
2012	858195	70826
2013	983930	69770

2.2 KAUPADE JA TEENUSTE MÜÜK: 180 116 € (moodustab 10,6 % põhitegevuse tulust)

On vähenenud seoses hooldekodu tulude laekumise vähenemisega Eelarves on arvestatud, et esimese kvartali tulud laekuvad vallale, sellest edasi Muhu Hooldekeskuse SA-le. Tulud kooli õppevälisest tegevusest ei laeku eeldatavasti samuti endisel määral (peie- ja sünnipäevalaudu jms. teenuseid pakub edaspidi ka sihtasutus).

Riigilõiv: 7 000 €. Peamiselt ehitus- ja kasutuslubade riigilõiv, viidud vastavusse reaalse laekumisega

Tulud haridusalalt: 34 153 € Lasteaia kohatasu on teistelt omavalitsustelt laekuv ja oma lasteaia kohamaks, kokku 19 692 €. Lasteaia tasu toitlustuse eest 4 400 € on pool toidukulust. Teine pool on valla kanda. Lasteaia tasu teenustelt 1 332 € on personali toidupäeva maksumuse tulu ja saali kasutus. Lasteaia kohatasu on 2014.aastal 13 € kuus. Põhikooli õppekava välisest tegevusest laekuv tulu 7 000 € koosneb laagrite, peielaudade ja personali toidu teenusest ja spordihalli teenustest. Põhikooli koolitusteenust maksavad teised omavalitsused summas 2 628 €.

Tulud kultuurialalt: 44 108 € Raamatukogude tasulised teenused 220 € (lugejapiletid, koopiad, printimine). Muuseumi piletitulu 36 228 € on 2013 a. tegeliku laekumise põhjal, infolehe tuluks on 2 200 €. Tulu on suurenenud reklaamide avaldamise eest. Noortekeskus saab koguda ürituste ja oma inventari rendi eest omatulu 700 €. Hellamaa Külakeskuse tulu on 5 700 €, tulu plaanitakse saada üritustest, koolitustest ja kogukonna köögi kasutusest.

Tulud spordi- ja puhkealasest tegevusest: 1 580 €. Turniiride ja võistluste osavõtutasud ja Leisi ujula kasutuse eest.

Tulud sots. abi alasest tegevusest: 136 900 €.

Hooldekodu kohamaksud laekuvad vallale ainult I kv.eest. Koduhooldus plaanitakse 9 lepingulise kliendiga, transporditeenus, saunateenus ja invavahendite laenutamine.

Tulud elamu –ja kommunaalalalt: 23 633 €. Korterite üür kokku 4 373 €. (hooldekodu korterite üür 0,85 € ruutmeeter; Pääsukese korter 0,60 € ruutmeeter). Soojusenergia müügi eest arvestatud tulu on 28 060 € ja on suurem seoses uue hooldekodu kütmise eest laekuva tuluga

Tulud üldvalitsemisest: 1 600 € (kantseleiteenuste eest; kinnisvara arendajate DP-de avaldamise nõuded, hangete osavõtutasud).

Tulud transpordialasest tegevusest: 5 800 €. Veoauto, bussi ja teiste transpordivahendite teenus.
Üüri ja renditulu: 13 660 €. Mitteeluruumidelt 7 950 € (Puidukoda 0,64 € ruutmeetritl, kokku 2 671 €, Piiril valla kinnistu rent puidufirmale 320€ kuu, aga hetkel ei ole siduvat lepingut, sest talvel ei rendita ,väikese osa moodustab valla maade rent. Tulu elektri ja vee müügist 3 310 € on hooldekodu maja üürnikest. 2013.a. renditi 2 400 € eest ka Kesselaiu transpordiparve
Õiguste müük: 230 €. Avalike rajatiste kasutamine.

2.3 SAADUD TOETUSED PÕHITEGEVUSELE: 379 264 € (moodustab 22,3% põhitegevuse tulust)

Sihtotstarbelised toetused: 55 345 €, n.o koolipiim ja -puuvili 3 350 €; õppelaen 2 621 €; muuseumi ülalpidamiskulud 40 770 € ja Muhu vabatahtliku päästekomando ülalpidamiskuludeks 3 610 €, lastehoiuteenus raske ja sügava puudega lapsele 2 581 € ning 2 300€ abivajava isiku pension.

Mittesihtotstarbelised toetused riigilt ja riigiasutustelt: 324 088 €

Tasandusfond (§4 lg 1) 66 444 € (2013.a 91 341 €)

Toetusfond (§4 lg 2) 257 644 € (2013.a. 214 279 €). Hariduskuludeks on 224 722 € (2013.a. 177 950 €, suurenenud on) ja koolitoiduks eraldatud vahendid on 12 878 €. Toimetulekutoetuseks on 11 656 €, saareliste valdade toetuseks 7321 €, toimetulekutoetuste korraldamiseks 996€, sündide-surmade registreerimine 71 €.

2.4 MUUD TEGEVUSTULUD: 6 555 €. Maavarade kaevandamise tasu 5000 € ja tulu vee erikasutusest 800 €, olmejäätmete saastetasu 755 €.

3. PÕHITEGEVUSE KULUD: 1 605 903 €

Üldised põhimõtted, mis oli ka allaasutustele ette antud :

- Tööjõukulu tõus: õpetajad ja lasteaia õpetajad 12 - 14% ulatuses vastavalt riigipoolsele rahastamisele, miinimumpalgalised vastavalt kehtestatud miinimumpalgale. Ülejäänud töötasufondi suurenemine vastavalt eelarvestrateegiale kuni 7 %.
- Majandamiskulud: arvestatud on vee- ja kanalisatsiooniteenuse hinna tõusuga ning et majandamiskulud üldjuhul ei tõuseks üle 2%. Arvestada tuleb loomulikult teatud erisustega ja hädapäraste vajadustega.

Põhitegevuse kululiikideks on **antavad toetused** ja **muud tegevuskulud**. Kulud liigitatakse veel omakorda **valdkondade ja tegevusalade järgi**.

Antavad toetused jagunevad : sotsiaaltoetused, sihtotstarbelise toetused jooksvateks kuludeks ja mittesihtotstarbelised

Kulud valdkondade ja tegevusalade järgi:

01-Üldised valitsemissektori teenused:

Volikogu töjõukulud on arvestatud üldise töötasufondi suurenemisega ja majanduskulud jäänud võrreldavaks eelneva aastaga.

Vallavalitsuse (ja allasutuste) töjõukulud on palgamäärade taastamine 7% ulatuses. Vallavalitsuse töjõukulud avaliku teenistuse ametnike ja lepinguliste osas kokku ei saa võtta üheselt eelarve projekti tabeliga ja eelneva aastaga. Mäletatavasti viidi eelmisel aastal peale eelmise arengunõuniku töölt lahkumist pool arengunõuniku töjõukulust üldmajanduslike arendusprojektide alla (summas 6 741€), millest tasuti teenusena uue arengukava koostamise eest. Sel aastal on arengunõunikul taas täiskoht, samuti on täidetud lastekaitsetöötaja ½ kohta. Seoses suure töökoormusega ja lisaülesannete hulgaga on tõusnud ka ehitusnõuniku koormus. Tulenevalt eeltoodust on vallavalitsuse real üle 7% tõusnud ka töjõukulud.

Vallavalitsuse majandamiskulud on vähenenud, sealjuures suurem on muutus IT kulude osas, kus eelmisel aastal oli tasuda uue maa-ameti programmi ja raamatupidamisprogrammi eest. Sõidukite ülalpidamiskuludes on üks sotsiaaltöötajate auto viidud oma kuludega koduse sotsiaaltöö hallata ja sotsiaalnõuniku käsutuses oleva elektriauto ning valla sõiduauto kulud on vallavalitsuse rea peal. Isikliku auto kasutust makstakse kahele spetsialistile. Omavalitsusühenduste liikmemaksud on SOL 4 678€ ja EMOL 1 731€. Projektid, mis omavalitsusliitude kaudu rahastatakse ja osalt vallad tasuvad, on eelmise aasta tasemel. Muud liikmemaksud tõusnud ei ole.

Reservfond: on eelarve vastavas korras ettenähtud 2% põhitegevuse kulude eelarvest (esialgse eelarveprojekti järgi umbes 31 tuhat). Erandkorras, (uue hooldekodu tööle rakendamine, lasteaia köögi sulgemine ja sellest tulenev) on plaanitud 2014 .a. reservfondiks 50 tuhat eurot.

03-Avalik kord ja julgeolek:

Politsei eelarve on abipolitseinike kulude katmise osas samaks jäänud.

Päästeameti põhitegevuse kulud on kaetud sihtrahadega Lääne Päästkeskuse poolt 3610 euroga majandus-ja tehnikakulude katmisel ja vajalik on päästemasinate garaaži uste vahetus (ca 2 500€)

04 – Majandus:

Põllumajandus- (endine maakorraldus). Kulud on ette nähtud detailplaneeringute algatamiseks, menetlemiseks ja kehtestamiseks.

Soojamajandus - tööjõukulud samuti palgamäära taastamine 7% ulatuses. Majandamiskulud on suuremad seoses ühe suure tarbija, uue hooldekodu, lisandumisest küttesüsteemi.

Mineraalse toorme kaevandamine - Rajatiste majandamiskulud:

Keskkonnaamet on väljastanud Päelda kruusakarjääri (lõppenud maavara kaevandamisluba SAAM-013) korrastamistingimused ning sellest tulenevalt tuleb tellida vastavat litsentsi omavalt ettevõttelt Päelda karjääri korrastamisprojekt. Lisaks arvestatud Koguva karjääri kuludega kaevandamisloa menetlemisel ja karjääri avamisel.

Kaevandamisõiguse tasu sõltub kaevandatud materjali kogusest.

Valla teed – tööjõukulu on valla teehöövlijuhi töötasu. Majandamiskuludes on 70 000 eurot igapäevaseks teehooldeks: lumetõrjeks, tolmutõrjeks, teede parandamiseks ja profileerimiseks, teeäärte niitmiseks. 2 000 eurot on kütusele ja varuosadele teehöövli jaoks.

Transpordikorraldus.Valla buss - kulud on jagatud õpilasliinide vastavate kuludega. (tegevusala 09600)

Turismi kulud on tööjõukulu Liiva i-punkti lahtiolekuks kahe ja poole kuu ulatuses suveperioodil ning majanduskulu, mis koosneb infopunkti lahtiolekuga seotud kuludest (rent, elekter, side) ja Muhu valda tutvustavate voldikute trükkimiskuludest

Üldmajanduslikud arendusprojektid – Saarte Geopargi Silurimaa projekt 1 427 €. Majandamiskulus sisalduvad valla poolt koostatavate detailplaneeringute (Vahtna, Tammiotsa) koostamise kulud ja KIK-i projekti omaosalus, kokku 8 000€

Veetransport - Võrkaia sadama hädapärased remonditööd sadamakai kindlustamisel 1600€.

05 – Keskkonnakaitse:

Jäätmekäitlus Maasi Jäätmehoolduse tegevuskuludeks on toetus 2 400 €. Majandamiskuludes on arvestatud prügi veoga valla objektidelt (bussipeatused, rannad, Liiva keskus, Juu Jäeb festival jne), ohtlike jäätmete kogumisringi korraldamine ja mõne prügikasti soetamisega/asendamisega.

Heakord: tööjõukuludes on arvestatud samuti palgatõusuga heakorra hooajatöödel ja kahe bussipaviljoni ja Liiva avaliku WC hooldajatel. Majandamiskulus on Liiva avaliku WC ülalpidamise kulud, heakorratööde trimmeri jõhvid, niidukite bensiin, varuosad, jõulukaunistused jms. Vajalik on uue pink-laua paigaldamine Väikese Väina tammi äärde.

06 – Elamu-ja kommunaalmajandus

Tänavavalgustus on Liiva ning Piiri külade tänavavalgustuse elektrikulu ja väiksemad hooldus- ning remonditööd.

Muud elamu –ja kommunaalmajanduse tegevused: Tööjõukulud (kommunaalameti juhataja, kalmistuvahid, teenused väljapoole) on arvestatud palgatõus 7%. Majandamiskulud on

suuremad võrreldes eelmise aastaga seoses vajadusega välja vahetada amortiseerunud kommunaali majandusauto Peugeot. Teised majanduskulud on ambulatooriumi valve ja kindlustus; kalmistute korrashoiukulud jms.

07 –tervishoid Tervishoiuhaldusest maksame lisatasu valla arstile.

08 – Vaba aeg, kultuur:

Huvikoolide (spordikool, muusikakool) kohamaksud

Sõltuvad laste osavõtust ja kohamaksu suurusest. Kolme lapse osalemist Orissaare spordikoolis toetatakse vastavalt huvikoolide tasustamise korrale ja viie lapse osalemist Orissaare Muusikakoolis kehtestatud õppekoha maksumuse alusel.

Noortekeskus - on seotud läbi projektide Euroopa Majanduspiirkonna programmi „Riskilapsed ja -noored” projektidega, siin võib loota lisatulude tekkimist sihtrahana 2014.aasta sees. Tööjõukulus on juhataja, noorsootöötaja poole kohaga, suvelaagri (töölaagri) korraldaja 1 kuu ja bändikooli juhendaja sügisest 4 kuud (maikuuni on kaetud projektirahadega). Majandamiskuludes on suuremad artiklid ürituste kulu, (5tuhat eurot) mis sisaldab aasta jooksul erinevaid üritusi teiste noortekeskustega ja omavahel, töölaagri laste töötasu jms.

Hellamaa Külakeskus - majandamiskulude siseselt kuluartiklite järgi on suurem erinevus küttekulus, kuna viimastel aastatel on saadud küttepuud Hellamaa kalmistu raie töödest ja maksime ainult puude lõhkumise eest. Nüüd aga eelarves lõhutud puude ost. Jooksev remont on eelmise aastaga vähenenud. Vajalik oleks saali põranda lihvimine ja lakkimine, millele on võetud hinnapakkumine (1 800 €, praegu ei ole eelarve mahus)

Inventari soetuseks on kodukino, muusikakeskus, peamikrofon.

Ürituste korraldamises on kavas 2 näitust, talgud kevadel ja sügisel, tikkimisring, koolitused ja õpitoad, kokanduskoolitused, rahvakalendri tähtpäevade tähistamine koostöös Muhu Muuseumiga, noorte üritused.

Muudes kuludes on mõeldud transpordikulu, kui ei ole võimalik kasutada valla bussi ja segaansambli juhendamiseks ostame teenust (1 600 €).

Vaba aja ja spordiüritused 4 980€. Kaetakse spordiüritustest osavõtumaksud, valdade spordiliidu liikmemaksud, Muhu Jooksu korraldamine, valdade tali- ja suvemängud.

Hellamaa Raamatukogu Tööjõukulu sisaldab ka puhkuse asendaja tasu, st 13 kuu töötasu. Majandamiskulud on suuremad elektroonilise kojulaenutuse juurutamisega seotud (võõtkoodi klepsud, tsekiprinter). Kütteks on 20 ruumi puid/ 640€. Ruumid on kapitaalremondi ootel, maakonnas ainuke külaraamatukogu, mis nii hädasti remonti vajab. Raamatute soetamiseks 2 740€ - minimaalsele vajadusele vastav.

Liiva Raamatukogu Tööjõukulus ka puhkuse asendaja tasu. Majandamiskuludest on vaja külastaja-arvuti väljavahetust ja kahe arvutitooli väljavahetust. Meditsiinikuludes on prillide uuendamine (kuvariga töötamine). Koolituskuludes on koolitusteenused ja õppereis Eesti raamatukogudes. Raamatute soetuseks 3 500€ jaguneb perioodikale ja raamatutele.

Muuseumi tööjõukulu suurenemine ligi 7%. Majandamiskulus on admin. kulu vähendatud käesoleva aasta eeldatava kuluni. Uurimus- ja arendustöö – initsiatiivgrupi soovil tellis muuseum A. Rullingolt „Hellamaa ja Võlla asunduse ajalugu”. See valmib 2015.a. ja tuleb osalt

maksta 2014 aastal. Lähetuskulud on endisel tasemel. Koolituskulus on lähtunud 2013 a. tegelikust kulus, koolitusvajadusest, töötajate soovidest ja pakutavatest kursustest. Majanduskulu on vähendatud just jooksva remondi arvelt. Kütte kulu maj. kulus on suurendatud, lähtunud tegelikust kulus. Sõidukite ülalpidamiskulus on isikliku auto kasutus. IT kulus on vajadus kahe arvuti väljavahetamiseks. Inventari kulus on lähtunud tegelikest vajadustest. Meditsiinikulu vajadus selles, et täita võimalikke töökeskkonnaga seonduvaid ettekirjutusi ja vajadusel kompenseerida arvutiga töötajate prille.

Ürituste kava loetelu:

1.02 Küünlamaarjapäev Koguväs
 18.02 Juhani sünnipäev Luulega
 4.03 Vastlapäev
 14.03 Emakeelepäev
 Jüripäev lasteaiale
 23.04 Jüripäev Hellamaal
 Muuseumitund koolidele
 17.05 Muuseumiöö, hooaja algus
 14.06 Eemu veski juures midagi
 21.06 Muhu murdepäev, lõpetab
 KTN Vikatipäev
 KTN Vihategu
 KTN Laseme otsevarrast
 26.07 Suvesimman
 3.08 Käsitöö workshop
 Teatrietendused: külasema tükk +
 30.08 Lõõtsaõhtu
 14.09 Tuuliku disko
 29.09 Mihklipäev lasteaiale
 22.11 Kadrikool
 Jõululoeng koolidele
 Ajutised näitused **Kokku kulu 3000€**

Kultuuriüritused (ülevallalised)

Vabariigi aastapäev	600 €
Hõbelusikapidu kevadel / sügisel	1 100 €
Laadad	350 €
Muhu päevad / Jaaniõhtu	1 800 €
Juu Jäab (majandamiskuludeks)	500 €
Hollandlaste (22 inimest) vastuvõtt	1 000 €
Muhu Väina regatt	400 €
Osalustasud (maakondlikud üritused – Memme-taadi päev, naisrühmade päev, koorilaulupäev, laulumaias	200 €
Projektide omaosalused (hollandlased, Ätses –Poola reis)	400 €
Laulupeo protsessis osalemise toetused – sihtrahad 4x 300	1 200 €

Naistenädal	380 €
Jõulumaa	360 €
Aastavahetuspidu	1 900 €
Ringide korraldatud üritused	200 €
200	

Kokku 10 390 €

Seltsitegevus – toetamaks seltse, seltsinguid ja külade üritusi on eelarves 4 740€. Seltsitegevust reguleerib Muhu Vallavolikogu määrus nr 50 25.mai 2011.a. Külavanematele kulude hüvitamiseks on arvestatud 700 eurot. Seda kulu reguleerib Muhu vallavolikogu määrus nr 71 21.märts 2012.a.

JUU JÄÄB üritust toetatakse eraldi sihtfinantseerimisena 640 euroga. Külaselts Põhjaranniku kuludest katab vald majandamiskulud (elekter, küte), mis on jäänud väiksemaks (IT püsiühendus). Piiri magasiaida kulu on peamiselt elektrikulu.

Infoleht – toimetaja töötasu ja trükkimise kulud

Nautse küla Mihkli kompleks – antud pikaajalisele rendile. (20.a.)

09- Hariduskulud

Lasteaed : Tööjõukulu- lasteaia õpetajate eelnimetatud tõus 12% ja kokk lasteaia kuludes esialgselt 4 kuuga. Majandamiskuludes on suurem muutus majanduskuludes (elekter, vesi, prügi) mis tingitud kõigi reorganiseerimisest. Sõidukite ülalpidamiskuludes lisaks toidu vedu. Inventari kulus toidutermosed, 40 voodipesukomplekti, saali rulood, toidunõude uuendamine. Toiduainete kulus on lähtunud laste keskmisest arvust (48,25), toidupäeva maksumusest (1,30) ja võimalikust toiduainete kallinemisest .

Lasteaia kohamaksud teistele omavalitsustele - 18 550 €. Maksame 10 lapse kohamaksud , millest Kuressaarele 5, Tallinnale 2, Pöide, Orissaare, Anija vallale 1 lapse eest.

Põhikool – riigilt eraldatud toetus – Riik rahastab kooli juhte 20 807 €; õpetajaid 194 165€
Pedagoogide töötasu tõus 14,6 % Majandamiskuludes on pedagoogide koolitus 2 150 € ja õpikud- töövihikud 5 415 €.

Põhikool- (valla vahenditest) Valla vahenditest on sarnaselt riigi poolt eraldatud töötasu tõusule tasustatud sots.pedagoog, logopeed, huvijuht ning ringijuhid ja pikapäevarühma

kasvatajad, millele on lisatud LÕK i lisatasu(lihtsustatud õppekava alusel lisatasu). Teenindava personali osas (palgatõus sarnaselt valla teistele töötajatele 7%) on arvestatud toimunud struktuurimuutustega. Majanduskuludes on tuginetud 2013.a. tegelikule kulule. Sel aastal on arvestatud vee hinna tõusuga 18,7%, veel jagatakse maja majanduskulu – elekter, vesi, prügi, korrashoiutarvikud hallatava asutusega „Põhikooli toitlustamine”. Jooksva remondi käigus vahetatakse koolihoone tagumise trepi plaadid kogu ulatuses libisemiskindlatega. IT kuludes on ette nähtud arvutiklassi arvutite väljavahetus (moraalselt vananenud) ligi 4 tuhat € ja personali arvutite minimaalne uuendamine. Inventari kuludes on lõviosa (2 056 €) spordiinventarile, 1.klassi õppevahendite kapp (550€) , pöördtoolid 6tk. (320€). Inventari ja seadmete remondiks, sh. digiklaver, kokku 574€. Õppevahendites on suurem kulu 8 kitarri ja süntesaatori ost (u.1 800€). Samuti toetatakse valla vahenditest fondiõpikute ja töövihikute ostu, mida riik ei suuda täies ulatuses tagada. Kõik ainetunnid saavad mingi osa õppevahendite kulust. Ürituste kulu on vastavalt taotletule. Transpordi kuludesse on ürituste kulust lisatud bussi kasutus laulupeol Tallinnas (800€). Muud kulud on väiksemad põhiliselt väljapool kooli toitlustusest, mis osaliselt läheb uue hooldekodu köögi teenindada.

Praegu saavad sots. pedagoog, logopeed ja huvijuht ning ringi- pikapäeva rühma kasvatajad tasustatud valla vahenditest. Majandamiskulud väga võrreldavad ei ole, eelmine aasta oli üritustel lisaks rahvusvaheline projekt maksumusega 11 tuh. eurot . 2013.aastast on põhikooli toitlustamine eraldi teistest põhikooli kuludest. Köögi põhilised majanduskulud (elekter, vesi, prügi jne.) jaotatud arvestuslikult kooliga. Remondikuludele lisandub kindlustuse hüvitis 1007€ ja sama võrra on vähendatud inventari. Õppekulud katavad selle, mis riigitoetusest puudu jääb. Samuti on sel aastal põhikooli kuludest eraldi arvestatud kohamaksud teistele omavalitsustele (põhikooli osas). Muude kulude hulka on arvestatud toitlustamine välja (kõik peale laste toidu) ja spordihalli karastusjoogid (kokku 8530€). Tulu on arvestatud hariduse tuludesse.

Põhikooli kohamaksud teistele omavalitsustele – 2 lapse kohamaksud Vanalinna koolis Kuressaares, kokku 1 130 €

Gümnaasiumid: 14 900 €. Maksame 22 õpilase kohamaksud. Riik on koolikoha maksumuse arvlemise piirmääraks kehtestanud 83 €

Täiskasvanute Gümnaasium: 2 900 €, s.o 5 õpilase kohamaks.

Õpilaste veoliinid:

Kulu tuleb vaadata koos transpordikorralduse kuludega. 2014.a suhe on umbes 55/45, st.55 % ulatuses valla bussi kuludes ja 45% ulatuses õpilaste veodu. See suhe on võetud 2013 tegelike kulude järgi. Transporditeenust õpilaste veoks ostame veel GO Bussilt (10 090€ eest) ja siit kantakse ka need kulud, kui oma buss ei saa mingil põhjusel õp.liinis olla ja teenust ostetakse väljast.

Põhikooli toitlustamine on alates 2013.a. eelarvest lahku löödud Põhikooli kulust Haridus- ja Teadusministeeriumi nõudel. Tööjõukulus on arvestatud 2,75 töötaja tasud koos maksudega. Admin. kulus on köögi telefoni kulu ja personali koolituses toiduhügieeni koolituse kuludega. Majandamiskuludes on tuletatud elektri, vee ja prügi kulud protsentides põhikooli vastavatest kuludest. Lisatud on veel puhastus- ja muud majandustarvikud. Kõige selle võrra on majandus-

ja majandamiskulud põhikooli kulus väiksemad. Inventari kulus oli arvestatud vajaminevate köögi- ja sööginõudega. Toiduainete kulus on riigi poolt eraldatu 12 878€ ja koolipiim-puuvili . Kokku 14 871€.

Muud hariduskulud on stipendiumid 5 460€, mida kasutatakse edukate tudengite ja õppurite toetamiseks ja tunnustamiseks. Täiskasvanute koolitusteenustest (1 000€) tasustatakse keeltekursuste õpetajaid jms.

10 –Sotsiaalne kaitse

Puuetega inimeste sots. hoolekande asutus: 8 500 €. Ühe inimese hoolekandeteenuse kulu Lõhavere Ravi- ja Hooldekeskuse SA-s.

Puudega inimese sotsiaalne kaitse (hooldajatoetus) - Muhus on 1 hooldajatoetuse ja 28 hooldustoetuse saajat (neist 6 sügava puudega inimest, toetuse suurus on 27 eurot, ja 22 raske puudega inimest, kelle toetuse suurus on 16 eurot kuus. Aastane hooldajatoetuse ja hooldustoetuse kulu on 7000 eurot. Ühel hooldajal tuleb tasuda ka sotsiaalmaks vastavalt Sotsiaalmaksuseadus §6 p 1¹ lg 1. alusel. (a' 91.71 eurot). Aastas 1 150€.

Puudega inimese toetust on arvestatud 2014 aastal 2500 eurot. Summa on mõeldud toetusteks puuetega inimestele, kellel tekib selleks õigus Muhu Vallavolikogu poolt kehtestatud "Sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise korra" alusel.

Hooldekodu - Kulud 1.kvartaliks 68 483€

Sihtasutuse toetus 30 000 € valla poolt 8 ülalpeetava hoolealuse ülalpidamiskulud.

Tööjõukulu 21 406.-

Arvestatud 7 % palgatõusuga.

Juhataja 1,0; perenaine alates 01.jaanuar varasema 0,5 asemel 1,0(varasem aste 6, nüüd näeks ette astet 8); med.töö 0,5; kokk 1,0 ja hooldajad 6,0.

Administreerimiskulud 663.- Telefonikulu, tähtpäevade tähistamine, perioodika, paljundus, printimine, bürookulu.

Koolituskulu 100.-

Majanduskulu 4015.- Elekter, vesi puhastusvahendid ja nende tarvikud, korrashoiuteenus Ragn Sells, valvekulu Securitas jms. Üürnike vesi, elekter **3 300€** (nii tulu kui kulu poolel)

Sõidukite ülalpidamiskulu 329.- Arvestatud vajadusega 1x nädalas Kuressaares käimisega (nt. eakate ära toomine haiglast jms) kasutades sotsiaaltöötajatega kokkuleppel Citröeni Berlingot. Kasutada on võimalus ka elektriautot, kuid antud sõiduk ei pruugi igale reisile sobida – haige transportimine oleks kohutavalt keeruline.

IT-kulu 40.- Sideliinid, andmeside

Inventar 210.- Olemas oleva remondiks ja hädavajalike väikevahendite soetamiseks.

Toiduained 4525.- Eelmise aasta kulu järgi.

Meditiin- ja hügieenitarbed 3875.- Eelmise aasta kulu järgi.

Muud sotsiaalhoolekande teenused (kodune sots. teenus)

Tööjõukulu Eelarve sisaldab koduhooldustöötaja palgakulu ja asendustasu. Kuupalga suurus peale 7% tõusu, Palgakulu juurde on lisatud ka 60 eurot varuga, juhaks kui tuleb tasuda töötajale haiguspäevade eest vastavalt Töölepinguseadusele (arvestatud 5 haiguspäevaga).

Administreerimiskulud Postiteenuse alla käib eakatele sünnipäevalastele õnnitluskaartide saatmine (2013. aasta andmetel 242 inimest). Kingituste kulu on eakate juubilaridele mõeldud

lilled (2013 aastal 54 juubilari, arvestus a` 5.50 eurot). Pensionäride peo kuluks on plaanitud 600 eurot.

Sõidukite ülalpidamiskulud Koduhoolduse auto Citrön Berlingo kasko-ja liikluskindlustus, hoolduskulud. Kütusekulu 120 liitrit kuus, hinnaks arvestatud 1.3 eurot. Lisatud sots. töötaja kütuse kulu 715 €, (enne valla kuludes) ja koduhooldusauto kasutusrendile juurde 400 €. Ülejäänud osa kasutusrendist kaetakse toimetuleku toetuse korraldamise (admin) kuludest.

Lastekodu

Lastekodu maksed tulenevad Väikelastekoduga sõlmitud lepingust ühe sügava puudega lapse hooldus- ja koolituskulude katteks.

Hoolekandeteenused perekondadele

Sünnitoetus (a` 320 eurot arvestades 12 sündi) õppetoetus (10 kuud, arvestatud 31 õppuriga, a` 35 eurot); sotsiaalkomisjoni otsusega makstavad ühekordsed toetused **4 500 eurot**, matusetootus (a`160 eurot, arvestatud 30 surma), ranitsatoetus (a` 120 eurot ja 9 last). Sots. teenus 3 000 eurot (16 emakakaelavähi vaktsiini; kommipakid lastele kooli, lasteaeda ja kodustele lastele ning eakatele hooldekodus).

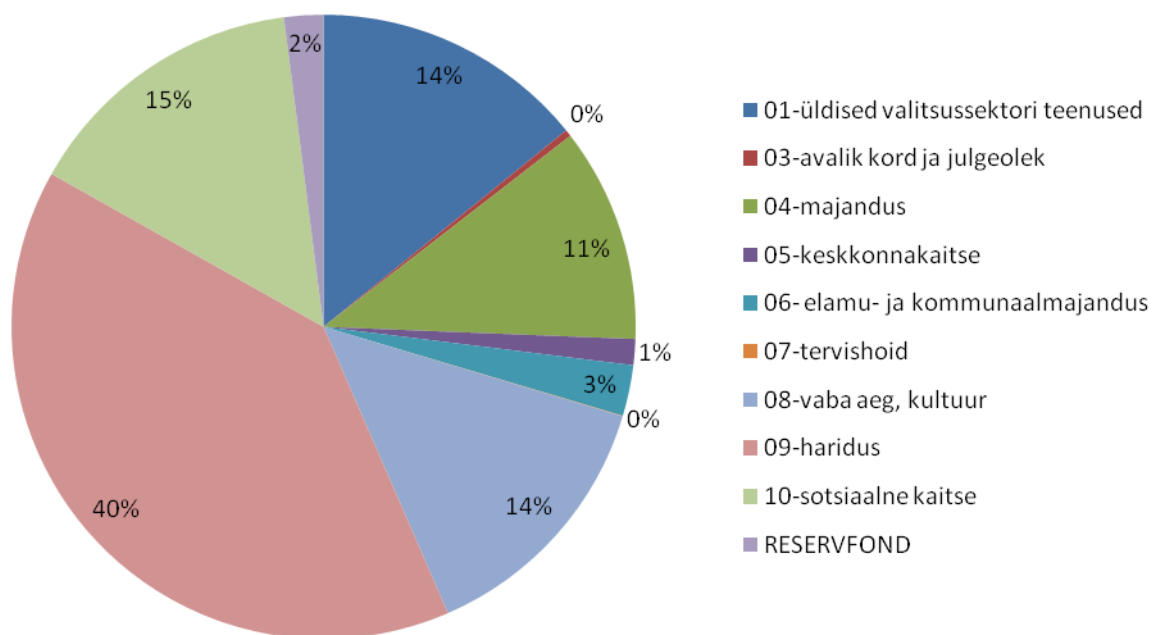
Riskirühmade sotsiaalhoolekande asutused

Teenuse ostmine MTÜ Sotsiaalse Rehabilitatsiooni Keskuselt summas 996 eurot. Hooldekodus koos käiva päevakeskusele on majanduskuludeks arvestatud 100 eurot.

Toimetulekutoetus - 11 656 €, lisaks sotsiaaltoetuste ja teenuste osutamise toetus 996 €, millele lisandub 2013.a.vajadusepõhine peretoetus summas 1331€

Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse (100€) summast kaetakse ravikindlustamata isikute esmatasandi ravikulud.

Eelarve kulud 2013

Joonisel on sektordiagrammina kujutatud 2014.a. kulud valdkonniti (täpsustub)

4. INVESTEERIMISTEGEVUS:

Investeeringustegevuse eelarveosa kogusumma leidmiseks liidetakse põhivara müük ja saadav sihtfinantseerimine ning summast lahutatakse põhivara soetus ja antav sihtfinantseerimine ning lisatakse finantstulude ja -kulude vahe.

Investeeringustegevus 2012 - 2014.a.

Nimetus	2012 tegelik	2013 eelarve	2014 eelarve
Põhivara soetus	-209 927	-2 670 006	- 863 156
Põhivara müük	6 600	20 000	60 000
saadav sihtfinantseerimine	63 542	2 234 070	677 175
antav sihtfinantseerimine	-4 870	0	-16 000
aktsiate ja osade soetus	0	0	0
Finantstulude ja kulude vahe	-3 996	-2 330	- 9 279
kokku:	-148 651	-418 266	-151 259

4.1 PÕHIVARA MÜÜGITULU. 60 000 €. Liival asuvate vallale kuuluvate korterite müük.

4.2 SAADAV SIHTFINANTSEERIMINE: 677 175 € koosneb:

Teede raha 83 172 € on väiksem kui 2013.a. Sotsiaalkeskuse ehitamise lõpetamiseks Euroopa Liidu raha Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse kaudu jäi 2014.aastasse 133 768 € . Teised omavalitsused (Orissaare, Põide, Laimjala) osalevad hoone sisustuskulude katmisel arvestuste kohaselt 100 000 € . Hellamaa spordiväljaku vabaõhulava projekteerimine ja el. trass 5 579€ on PRIA poolne toetus. Kesselaiu elektrivarustuse projekti teostus lõppes 2013 lõpus ja 29 802€ laekub EAS-ilt. Noortekeskuse ehituseks toetab SA Innove (Haridusministeerium) kahe aasta jooksul à 316 433 euroga.. Siseministeeriumi kaudu saadakse 6 000€ Noortekeskuse välisjõuväljaku rajamiseks. Hajaasustuse programmi elluviimiseks on Maavalitsuse poolt 8 000€.

4.3 FINANTSTULUDE ja -KULUDE VAHE: - 9 279 € s.o. hoiustelt laekuva intressitulu (200€) ja finantskuludena makstavate laenuintresside (- 9 479 €) vahe.

4.4 PÕHIVARA SOETUS: - 863 156 €.

Valla teed	- 83 172
Vana hooldekodu projekt	-15 000
Noortekeskus	- 342 631
Hellamaa külakeskuse vabaõhulava, staadioni elekter	- 7 152
Muhu Muuseumi investeeringud	- 18 247
Lasteaed köögi ümberehitus ja kõnnitee	- 35 000
Põhikool (investeeringu komponent) ja	- 1 800
algklasside ja arvutiklassi müratõkkeplaadid	- 2 780
Hooldekodu ehitus	-157 374
Hooldekodu sisustus	-200 000

4.5 ANTAV SIHTFINANTSEERIMINE 16 000 €.

Hajaasustuse programm, millega toetatakse noorte perede vee- ja heitveesüsteemide rajamist.

5.FINANTSEERIMISTEGEVUS: 52 569 €

Finantseerimistegevuse eelarveosadeks on : laenude võtmine, võetud laenude tagasimaksmine, kapitalirendi kohustus

Laenu (kohustuse) võtmine: 140 000€ nähakse ette sots. keskuse sisustamiseks. Vanu laene kokku on 01.01.2014. seisuga 358 972 €. Nordea panga laenu jääk 67 959 € saab tasutud 2018.a. juulis. Swedbanki laenu jääk 34 032 € saab tasutud 2016.a. märtsis. DNB panga laenu jääk 3 480 € saab tasutud 2014.a. märtsis, Danske panga laenu jääk 253 500 €, lõppeb 2023.a.

Laenu (kohustuse) tasumine: -82 085 €

Kapitalirendi tasumine: -5 346 € veoauto eest .

6. LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS

Likviidsete varadena käsitletakse varasid, mis vastavad KOFS-i §36 lõikele 1, st. raha ja pangakontode saldod. Likviidsete varade saldo suurenemine ja vähenemine kajastatakse likviidsete varade muutuse eelarve osas vastavalt plussi või miinusena.

2013.a. lõpu seisuga oli likviidsete varade jääk 244 513€

Eelarve tasakaal: Eelarve tulem on investeerimistegevuse eelarveosa kogusumma ja põhitegevuse tulemi vahe. Et eelarve oleks tasakaalus, peab eelarve tulem võrduma finantseerimistegevuse eelarveosa kogusumma ja likviidsete varade muutuse eelarveosa kogusumma vahega.

Põhitegevuse tulud	1 699 474
Põhitegevuse kulud	1 605 903
Põhitegevuse tulem	93 571
Investeerimistegevus	-151 259
Eelarve tulem	- 57 688
Finantseerimistegevus	52 569
Likviidsete varade muutus	- 5 119

Eelarve tasakaal 0

7. VÕRDLUS EELARVESTRAATEGIAGA 2014-2017.(täpsustub lõplikus versioonis)

Põhitegevuse tulude vahe kokku on 30 tuhat eurot vähem võrreldes strateegiaga. Tasandus ja toetusfond on 50 tuhat eurot väiksem kui strateegias. Tulumaks katab 20 tuhat eurot sellest miinusest ära.

Põhitegevuse kulud kokku on 10 tuhat eurot väiksemad kui strateegia tegevuskulus. Personalikulud on 3 tuhat eurot suuremad, majandamiskulud koos reservfondiga on 5 tuhat eurot väiksemad, antavad toetused on 5 tuhat eurot väiksemad ja muud kulud on 3 tuhat eurot väiksemad. Seega on suhteliselt täpselt järgitud eelarvestrateegiat, samas vähese info tõttu ei ole investeerimistegevus ja sellest tulenev finantseerimistegevus nii ühesed. 2013.a. eelarves on investeringu maht 2,670 tuhat eurot, sihtfinantseerimine põhivarasse 2,234 tuhat eurot.

Strateegias on vastavad mahud 2,287 tuhat ja 1,435 tuhat eurot. Vahe katmiseks on strateegias ette nähtud laenu võtmine 700 tuhat eurot, 2013.a.eelarves 261 tuhat eurot. Ka see on parem variant, et laenu võtmine on eelarve järgi väiksem kui strateegias.

Likviidsete varade muutus on eelarves 9 tuhat eurot väiksem võrreldes strateegiaga.

8. ÜLEVAADE ARENGUKAVAS KAJASTATUD EESMÄRKIDE KAVANDATAVAST TÄITMISE PLAANIST 2014 AASTAL

Eelseisval aastal kavandab Muhu Vallavalitsus valla arengukavas kajastatud eesmärke ja nende täitmiseks kavandatud tegevusi täita järgnevalt:

Eesmärk 16: Külakogukondadele luuakse head võimalused vabaaja veetmiseks, ühistevusteks ja koosviibimisteks.

-p.16.2 Koosviibimistingimuste loomine vabas õhus ja siseruumides. Elanike koosviibimisteks arendatakse välja Hellamaa spordiplatsi piirkond: Hellamaa spordiväljak saab 2014.a. elektritoite vabaõhuürituste paremaks korraldamiseks.

Eesmärk 19: Säilitatakse Muhu Muuseum kohaliku pärandkultuuri keskusena.

-p.19.2 Koguva magasiada rekonstrueerimine: Alustatakse magasiada rekonstrueerimisega

Eesmärk 21: Kultuuriüritustes ja harrastustegevustes osalemiseks parandatakse ja mitmekesistatakse kohalikke tingimusi

-p21.1 Vabaõhulavade rajamine: valmib Hellamaa laululava projekt.

Eesmärk 23: Koostatakse uus Muhu valla üldplaneering ja sellest tulenevad planeeringud.

-p23.2 Üldplaneeringust tulenevate planeeringute koostamine: 2014.a. on planeeritud jätkata Tammiotsa, Vahtna ning Hariduse kinnistute detailplaneeringutega.

Eesmärk 28: Vallas olevad avalikud teed ja parklad on heas korras ja külavahelised teelõigud on tolmuvabad

-p28.1 Kindlustatakse normaalse sagedusega kohalike kruusateede hooldus: 2014.a. jätkatakse Koguva dolokivikarjääri kaevandamisloa taotlemist eesmärgiga saada killustikku Muhu vallale kuuluvate teede ja Muhus asuvate riigiteede korrashoiuks.

p28.5 Parandada jalgratturite ja jalakäijate liiklusohutust: koostöös Maanteeametiga valmivad nii Liiva küla liiklusohutliku teelõigu rekonstrueerimisprojekt kui ka Liiva-Piiri kergliiklustee tehniline projekt ning alustatakse projektide elluviimisega.

Eesmärk 50: Laiendatakse sotsiaalhoolekandeteenuste valikut ning tehakse koostööd erasektoriga

-p50.3 Uute hoolekandeteenuste kavandamine ja pakkumine eakate hooldekodus: seoses uue hooldekodu avamisega laieneb oluliselt ka pakutavate teenuste valik: päevahoid, saun, supiköök, pesumaja, morgiteenus

-p50.5 Eakate hooldekodu üleviimine uutesse ruumidesse: uus hooldekodu valmis 2013.a. lõpus, sellele järgneb hoone sisustamine ja uus hooldekodu alustab tööd 2014.a. kevadel.

Eesmärk 70: Jätkatakse remonditöödega õppeasutustes

-p.70.5 Lasteaia köögibloki kohandamine söögisaaliks: seoses uue hooldekodu köögi valmimisega hakkab lasteaia toitlustamine toimuma uue hooldekodu köögist ning lasteaia köögiosa kujundatakse ümber söögisaaliks.

Eesmärk 78: Muhu Noortekeskus tõstab teenuste kvaliteeti

-p78.2 Muhu Noortekeskuse uute ruumide rajamine Muhu spordihalli ja selle juurdeehituse baasil: Muhu Noortekeskuse uute ruumide rajamine on saanud positiivse rahastusotsuse ja vastavalt ajakavale viiakse ellu 2014-2015.a.